

Джерело влади – яким воно є і хто з нього п'є «святую» воду

Конституцією України 1996 р. визначено, що носієм суверенітету і **єдиним джерелом влади в Україні є народ ...**, право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові й не може бути узурповане державою, її органами або посадовими особами.

Воістину щасливий народ, що має сильну і демократичну норму Основного Закону країни, адже у його руках практично все, аби тільки бажання і воля – будує хоч Рай на Землі. Чому ж, маючи такі важелі, великий, мудрий, працьовитий, гордий і талановитий український народ живе від виборів до виборів усе гірше та гірше, а вона – влада, створена руками народу, все краще та краще?

Чи про таку Незалежність мріяв і боровся за неї в 1991 р. народ України? Так, він дійсно боровся і здобув Незалежність, проте не собі, а тим, хто 18 років п'є останні соки з України та її народу, хто вивіз і продовжує вивозити в офшори за кордон, нахабно вкрадене і відібране у народу багатство, хто зробив із свого народу не джерело влади, а законслухняних і терплячих рабів.

Здається, що за всі ці роки Незалежності народ впав у довготривалу сплячку, його зомбували, обдурили і продовжують дурити одні й ті ж самі. І що характерно та парадоксально – таку величезну силу 46-мільйонну громаду з року в рік використовує мізерна групка зрадників, брехунів і політичних повій. Тільки сліпий або п'яний може не бачити, що при владі десятки років одні й ті ж, вони змінюють

лише посаду, тусуються за блоками, фракціями, партіями, переходять з владних коридорів до опозиції, з опозиції – до народу, а потім знову – до влади. Вони ратують за кращу долю і краще життя, за стабільність, добробут і достаток. Водночас кожна «*влада*», до речі обрана народом, або його представниками, робить все, щоб не було тієї стабільності тощо. І робить це цілком свідомо, адже у вирії постійних політичних змін, протиріч, противаг, чвар між гілками влади, між лівими і правими, коаліцією та опозицією абсолютно неважко вирішувати суто особисті, а не державні, або народні питання. Ділити, множити, переділювати загальнодержавні інтереси, власність та майно.

Чи була воля влади до стабільності впродовж здобуття Незалежності? По суті, влада не мала жодного уряду, що працював для людей, бо змінювався занадто швидко. Урядовці встигали лише звикнути до крісла та вирішити суто власні інтереси. Калейдоскоп урядових змін має унікальний український феномен. Зверніть увагу на терміни перебування при владі кожного з керівників Уряду України (див. таблицю).

Адже така «*ротація*» урядових команд не на користь суспільно-політичному та економічному розвитку держави. Невже народ забажав такої щорічної зміни кадрів, щоб не було ладу в державі? Звісно ні. Режисерами державного курсу є знову ж таки одні й ті самі особи, за яких, так зване «*джерело влади*», змушене голосувати практично кожну виборчу кампанію.

Що ми маємо від такого волевиявлення та правління одних і тих самих?

Передусім, нас стало набагато менше. Нині населення України налічує 46 млн. громадян (раніш – 51 млн.). Українці, як нація, стали однією з найбідніших країн світу, а рівень корупції досяг вершин міжнародних рейтингів. Тут ми майже фаворити.

Суспільство України різко поділене на край багатих (їх близько 10%) і край бідних (їх понад 80%). Омріяний політиками прошарок середнього класу не відбувся, бо сучасній владі абсолютно не потрібний. Цілком зрозуміло, маючи гідну неголодну націю, той самий середній клас, та високогуманну інтелігенцію – країна стає цивілізованою, розумною, прогресивною. Таке суспільство вимагає від влади радикальних рухів та змін на краще.

Нас поділено не лише за матеріальними статками, рівнем заробітної плати чи пенсії – розділено навпіл – на Схід та Захід. На східній території проживають одні українці, на протилежній – абсолютно інші.

За таким розподілом в суспільстві формується громадська думка, політичні сили, штучно народжуються лідери нації, які на Заході культивують націоналістичну ідеологію – оспівують героїв України, вояків УПА, паплюжать москалів та жидів, виступають за братерство з США та за входження до Європейського Союзу (ЄС). Водночас на Сході, також українці, ратують за ту ж саму Україну, проте із розвитком двомовності, російської та української, за мир і співпрацю зі слов'янськими народами, передусім Росією. Це, так би мовити, погляд зверху, з пташиного польоту. А що у самій державі?

Формування економічної політики за всі роки Незалежності здійснювалось не на користь «*джерела влади*». В Україні зруйновано весь промисловий потенціал – фабрики, заводи, виробничі об'єднання з рук держави перейшли у власність приватного сектора. Добре це чи погано?

Анатолій ЮХИМЧУК
Народний депутат України
2-го скликання

Прем'єр-міністри України з 1998 по 2008 р.

Прізвище, ім'я, по-батькові	Термін
Фокін Вітольд Павлович	1991.04 - 1992.10 (1,5 роки)
Кучма Леонід Данилович	1992.10 - 1993.09 (11 міс.)
Звягільський Юхим Леонідович	1993.09 - 1994.06 (9 міс.)
Масол Віталій Андрійович	1994.06 - 1995.04 (10 міс.)
Марчук Євген Кирилович	1995.06 - 1996.05 (11 міс.)
Лазаренко Павло Іванович	1996.05 - 1997.07 (1 рік 2 міс.)
Пустовойтенко Валерій Павлович	1997.07 - 1999.12 (2,5 роки)
Ющенко Віктор Андрійович	1999.12 - 2001.05 (1,5 роки)
Кінах Анатолій Кирилович	2001.05 - 2002.11 (1,5 роки)
Янукович Віктор Федорович	2002.11 - 2005.01 (2 роки 2 міс.)
Тимошенко Юлія Володимирівна	2005.02 - 2005.09 (7 міс.)
Єхануров Юрій Іванович	2005.09 - 2006.08 (11 міс.)
Янукович Віктор Федорович	2006.08 - 2007.12 (1 рік 4 міс.)
Тимошенко Юлія Володимирівна	2007.12 - 2010.03 (2 роки 4 міс.)

Все начебто у позитивному форматі реформ. Такою є політика перехідного періоду. Проте, що виграла від таких перетворень Україна? Нічого, а лише надовго втрачені: робочі місця, фахівці, наукова думка, потенціал інженерів та професіоналів у всіх галузях економіки.

Наявна індустріальна база країни змушена перейти не до ринкових, а до базарних відносин. Колосальний ресурс талановитих і працьовитих людей замість того, щоб отримувати гідну заробітну плату і виробляти за світовими стандартами дійсно конкурентоспроможну продукцію, замість виробництва займаються суцільною торгівлею. Вся Україна торгує, чим завгодно, проте не своєю, вітчизняною продукцією. А ті, хто не вміють торгувати, покинули рідну землю, виїхали на заробітки до країн ЄС. (*Довідка. Розмір середньої заробітної плати у доларовому еквіваленті серед країн СНД за 6 останніх років: Росія – 394 дол., Казахстан – 321, Білорусь – 275, Україна – 206 дол.*)

Зруйновано практично все. Держава, в особі (одних і тих самих), передала за безцінь в приватні руки не народу, як «джерелу влади», а його «патріотам» майже всі загальнодержавні об'єкти. Рошени, Індустріальні Союзи, Криворіжсталь, «Курочки ряби» та низку інших – як продукти сучасної економіки – не поліпшили ситуації в державі. Україна стала прилавком для реалізації усього непотрібу, що завалалося та стухло за кордоном. І все це за сприяння чинної влади, якій належать далеко чималі дивіденди за розвал усього вітчизняного, за приватизацію і роздержавлення народної власності.

Залишилось лише одне – земля, головна цінність держави та народу України, який впродовж усієї історії працює на ній. Та й земля вже давно не належить народові – увесь земельний фонд умовно розписаний між «господарями», які представляють владу та «демократичні сили», – про них знають всі, окрім Генеральної прокуратури.

Нещодавно Президент України заявив про рахунки в офшорах лише однієї леді-патріотки, а скільки таких представляють інтереси держави за кордоном. Вся правоохоронна система «кришує» їхній бізнес та начебто сприяє реформуванню національної економіки.

За результатами реалізації економічної політики держави, що здійснюється в останні роки, чітко простежується курс на повний та остаточний розвал усього економічного потенціалу, ліквідацію державного сектора економіки.

Щорічна зміна уряду країни унеможлиблює забезпечення планового і системного підходу до розвитку вітчизняної промисловості, підтримки малого та середнього бізнесу, формування зовнішньоекспортної політики. Через відсутність механізмів плановості, втрати державного регулювання, політики ціноутворення Державний бюджет поповнюється не за рахунок прибутків від виробництва, а за рахунок продажу державного майна та високих податків. Держава практично втратила можливість регулювання стратегічними галузями, ринок не став впливовим та ефективним механізмом розвитку економіки, а створює базу для тінізації та надприбутків «касти фінансових олігархів» країни.

Що характерно, всі процеси розвалу та пограбування здійснюються абсолютно відкрито, нахабно і без будь-якого супротиву! Навпаки, як подяку за скоєне, народ з року в рік приводить до влади найактивніших учасників процесу загальнодержавного свавілля та вакханалії. Потуги зупинити анти-суспільні явища звичайно є. Завдяки Конституції України 1996 р. в державі запроваджено нові демократичні інститути в системі державного управління, які покликані забезпечувати контроль за діями владних структур.

Серед таких – Рахункова палата України, яка від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету та використанням їх. До речі, на відміну від багатьох державних інституцій, вона формує свою роботу на принципах законності, плановості, об'єктивності, незалежності та гласності.

За сотнями і тисячами порушень у сфері фінансів Рахункова палата направляла матеріали до Генеральної прокуратури, водночас ніхто з державних мужів не поніс кримінальної відповідальності (винні, як завжди «стрілочники» та «сторожі»).

У влади абсолютно відсутнє бажання наводити в країні порядок, відбувається лише імітація боротьби з корупцією, а натомість триває процес розправи з усіма, хто може, хоче і мовить суспільству правду. Зокрема, з тією ж Рахунковою палатою, зужуючи її правове поле, зменшуючи фінансове та матеріальне забезпечення, намагаючись ліквідувати єдиний незалежний орган фінансового контролю, що по суті діє від імені народу України, створюючи ризики щодо обмеження ініціативи розвитку громадського контролю. Запровадження єдиної системи державного фінансово-економічного контролю, тобто *«всевидюче око контролю»* сучасній владі не потрібне, бо вона не щира, не відверта, вона не з народом, а значить – не народна.

Невтішними є й здобутки влади за роки Незалежності в частині формування та реалізації соціальної політики. Україна продовжує посідати передові місця по смертності, найгіршими залишаються соціальні стандарти серед країн Світу і Європи (зокрема, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія, стипендія тощо).

З року в рік втрачаються національні й культурні цінності. Сфера культури, медицини, освіти, особливо на регіональному рівні, згортаються та не розвиваються взагалі.

Практично, реальна, прогнозована соціальна політика у державі відсутня, а жодна з державних програм у цій сфері не виконується. Як приклад, посилення на офіційні матеріали тієї ж Рахункової палати. Результати аудиту виконання державних програм, спрямованих на забезпечення охорони здоров'я громадян України, засвідчує про їх вкрай низьку ефективність. Такі програми, як *«Онкологія»* на 2002–2006 рр., *«Здоров'я нації»* на 2006–2010 рр., Державна програма забезпечення населення лікарськими засобами на 2004–2010 рр. залишаються поза увагою та контролем урядових структур. Як наслідок, впродовж останніх семи років кількість онкохворих збільшилась на 135,4 тис. осіб і тільки на кінець 2008р. становила 934,1 тис. осіб. Щороку за таким видом захворювання в країні вмирають 90 тис. осіб, з яких 35% – працездатного віку.

На придбання медичних препаратів для лікування одного хворого щороку із державних та місцевих бюджетів витрачається близько 1,5 тис грн., а реальна вартість лікування такого хворого на рік (вдумайтесь тільки! ...) від 1,5 до 140 тис. грн. і більше. Тобто лікування хворих, справа самих хворих, та в переважній більшості випадків здійснюється за їхні власні кошти. Або ще один показник, який далеко не додає оптимізму громадськості, а владі – авторитету...

В Україні спостерігається негативна тенденція щодо зменшення кількості дітей. Загальна чисельність дітей віком від 1 до 17 років скоротилась з 9,1 млн. осіб (станом на 01.01.2005 р.) до 8,2 млн. (станом на 01.01.2009р.). Як мовиться, коментарі з цього питання абсолютно зайві.

Безперечно перелік соціальних негараздів можна продовжити, проте справа не в цьому, – виникає абсолютно логічне запитання: *«Хто винен у такому становищі?»*. Чому кожна чергова українська влада з своїм приходом киває на свого попередника, або їй завжди заважає Президент країни, а йому, як правило, попередок горла Парламент, а Парламенту – виборці й так пішло і поїхало ось майже 20 історичних років.

Як не парадоксально і вкрай гірко, проте вина передусім за *«джерелом влади»*. Хіба лідери нації та урядовці падають з неба і приходять самі по собі? Якщо вони, використовуючи волевиявлення народу, нічого не можуть зробити і змінити життя українського народу на краще, тоді для чого народ України приводить їх вкотре до престолу?

Ми ратуємо за європейський курс, цивілізовану державу, високі світові права і гарантії, а далі за горбок Сходу та Заходу бачити не здатні. Демократичні процеси розвитку в переважній більшості країн світу змушують народ не терпіти владні вибрики, а тим більше боятися її режиму. Через наявні механізми та інститути громадянського суспільства народ оперативні і ефективно впливає на владу. Будь-які непопулярні дії, що запроваджує влада: підвищення рівня цін, безробіття, низька оплата праці – суспільство сприймає надзвичайно амбітно, з рішучим протистоянням та соціальним викликом. Історія державотворення знає безліч прикладів, де через народовладдя, діяльність реальних суспільних інститутів, морально свідоме правосуддя за розбазарювання, крадіжку державних ресурсів, корупційні діяння урядовці самого високого рівня притягались до відповідальності, а про повернення у владу і не йшлося. Натомість, у нашому *«царстві»* все спокійно, чудово і демократично.

Тоді, чого ціпимо зуби на владу, скаржимося на її нездатність забезпечити гідне життя, а як тільки настає чергова виборча кампанія під оплески і сльози радості, зустрічаємо та проводжаємо тих, *«хто п'ють кров людську, як водицю»*, та й інколи не цураємося взяти з їхніх благородних, пухнастих рук, які нічого не крали, скромний дарунок у вигляді гречки, пляшки олії, якої часто-густо нам усім не вистачає.

Теперішня і вчорашня влада надзвичайно вміло маніпулює свідомістю народу, влада пристосувалась до психології українського виборця, якому море *«по-коліна»*, аби тільки у сусіда хата згоріла. Рабське мовчання народу на все, що відбувається у владних коридорах, на всіх її рівнях, абсолютно влаштовує сучасних політиків, з таким народом можна ліпити яку завгодно систему влади на невизначений термін. Ось тому у великій політиці, в колоді політичних сил, урядових структур залишаються усім відомі персоналії, що стільки років у своїх програмах обіцяють народові краще життя, знаючи, що за будь-якого результату їхнього правління народ пробачить, або навіть пожаліє, і знову дасть черговий шанс отримати владну насолоду.

Як кажуть мудрі, древні філософи: «...біда не в тому, що при владі багаті, а біда у тому, що багаті лише ті, які при владі».

Отже, вибачте, хто кого?! Чому народ, як «джерело влади» себе так дешево продає, йдучи на вибори, мітинги та акції? До тих пір, поки свідомістю людей будуть рухати 50–100 грн. за участь у політичному заході, ситуація не зміниться. Влада боїться активного, розумного, справедливого люду, який готовий постати за свою свободу і гідне життя, самостійно, без подачок та маніпуляцій. І доти, поки народ з опущеною головою, напівголодний, стоятиме на колінах перед владою, остання ще довго використовуватиме народ, як електорат, з якого будуватиме своє майбутнє.

Яка ж влада сьогодні потрібна народу і чи існують шляхи її оздоровлення?

Уже всім остогидло мовити про нову владу, нові обличчя і патріотичні постаті. Та й рецептів для лікування владної хвороби не потрібно ніяких. Сама історія, досвід, заклали оптимальні, десятиліттями апробовані методи і системи державного управління, якими цілком свідомо влада на сучасному етапі просто нехтує.

Для реанімації та обрання дійсно народної влади необхідно радикально змінити кадрову політику в державі, яка передусім має формуватись за професійним принципом. Для роботи, особливо в органах виконавчої влади, слід залучати не функціонерів з партійних списків, а фахівців з практичним досвідом роботи в системі державного управління. Кадровий резерв та ротація кадрів – це не вчорашній день, а ефективний механізм підбору і розстановки людського потенціалу, який роками має формувати сама влада.

Рух кадрів з регіонів до центру і з центрального апарату в регіони був виправданий часом і мав свої переваги (і не потрібно це питання політизувати).

Необхідно знайти силу волі й відверто погодитись, що поспішною стала схема призначення міністрів, як політичних фігур. Міністр має не політизувати галузь, а бути професіоналом у відповідній сфері. Це в них, у сусідів, міністри обов'язково є політичними фігурами, проте не варто плутати, там працює стабільно система економіки. А погодьтесь, в період глибоких реформ і кризових явищ, коли у занепаді більшість складових економіки, очолювати принаймні ключові, базові міністерства, мають професіонали, які вийшли з відповідної галузі, знають її й можуть радикально діяти.

Так, зрештою на регіональному рівні, формування органів місцевого самоврядування має здійснюватись за мажоритарною системою. Тоді кожен займатиметься своєю справою: письменник і художник – створюватимуть чудове і прекрасне; банкір – зміцнюватиме фінансову систему; тимчасово безробітний – опановуватиме у центрах зайнятості нові професії, а ті, хто має досвід управління, мають займатися безпосередньо зміцненням регіональної політики.

Це не повний пакет оздоровчих ін'єкцій для владного тіла. Зрозуміло одне – тільки оновлена влада здатна виробити і реалізувати нову економічну політику країни, що базується на пріоритетному розвитку вітчизняного виробництва, у всіх галузях економіки, з розробленням державних планів соціально-економічного розвитку на відповідний термін (3–5 років) і саме за цей період обрана влада зобов'язана звітувати перед своїм народом. Тільки стабільність влади може визначити і реалізувати той чи інший курс та політику.

Виключно чесна влада повинна монополізувати всі стратегічні об'єкти і природні ресурси не під кланові, а народні інтереси. Тільки підконтрольна, прозора влада, що розбудовує систему державного і народного контролю, є публічною та відвертою.

Від реалізації таких базових принципів у економіці, буде набагато ближче безпосередньо до людей, і тоді не на словах, а у реальній дійсності буде сформовано національну ідею, підґрунтя якої – самодостатня українська сім'я та забезпечення її соціальних, духовних, культурних стандартів на рівні світових.

Принаймні прототип нової влади для народу, може і повинен змінити ото єдине «джерело влади» – народ України, який стільки років живе надіями на свободу, достаток, законність і справедливість.

Влада, що обкрадає свій народ і живе лише для себе, є гнилою, в ній немає єдності, бо там один одному готовий перегризти горло; вона морально і духовно мертва. Здолати її паразитичні, нахабні методи управління є справою народу, адже все, що є в Україні, належить не владі, а українському народові. Тим, хто плутає своє з державним, варто пам'ятати історію, що завжди за приватизацією настає експропріація.

А там, де народ має позицію, а не позу, **влада зрештою оглядається і обмежує свої апетити.**

Єдиним джерелом влади в Україні є народ (ст. 5 Конституції України). Тож будемо цим джерелом не за нормою Конституції, а у форматі конкретних суспільних дій заради народного блага, заради майбутнього української державності.

